

Uredništvo
in upravnništvo:

Kolodvorske
ulice šte. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsaki dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopenjska peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju dajo se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsaki dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravništvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 15.

V Ljubljani v soboto 15. marcija 1884.

Tečaj I.

O dolenski železnici.

III.

Očividno pa je, da bo dolenska železnica ob enem koristila vsej državi ter kmalu tudi uplivala na svetovni promet. Mi se tu ne oziramo na dobiček, ki prihaja državi odtod, da se v zaostali pokrajini zopet probudi gospodarstveno gibanje, da se razcvita poljedelstvo, zdravemu državnemu razvoju od nekdanjega podlaga, da se oživi promet in ustvari nova obrtnija. Le-ta dobiček kaže se polagoma in njegovi uspehi se ne izražajo takoj v številkah državnega proračuna. Toda pomisliti je treba, da je zahodna polovica balkanskega poluotoka v najnovejši dobi posebno važnost zadobila, za avstrijskega producenta nič menj nego za avstrijskega državnika. Naša obrtnost le težko tekmuje z velikimi industrijalnimi narodi zapadnega sveta, toda odprte so ji lepe razprostrane pokrajine grško-slovanškega poluotoka, in njih prebivalstvo, rešeno turškega nasilstva, se kmalu privadi proizvodom evropske omike. Tu je naravno prodajališče avstrijskemu fabrikatu, in previdna trgovinska politika bo morala paziti, da nas na jugovzhodu ne izpodrine tuj konkurent, posebno podjetni Anglež.

Prednost avstrijskih izdelkov je pa osigurjena najbolj po krajšem potu, katerega našemu blagu treba do dotičnih tržišč in tedaj bi morali misliti na to, da kolikor mogoče najkrajše črte preskrbimo svojemu eksportu. Sedaj pa vzemimo v roko železnično karto in na prvi pogled bomo zapazili, da izdelki zapadnih kronovin, od obrtne zahodne Česke, od Ascha in Karlovih var pričeni, doli do obrežja Gardskega jezera nimajo krajše proge v Bosno in doli proti Egejskemu morju od one, ki preko Ljubljane drži čez Dolensko k bosenskim železnicam. Uže iz tega razloga vidi se veliki trgovinski pomen naše dolenske železnice, in ker bode ta proga, ako se nadaljuje proti Ogulinu, nas vezala tudi z dalmatinskimi železnicami, od katerih naša državna polovica sicer ne bi uživala nikakih koristij, je po vsem

jasno, da je zgradba dolenske črte v interesu avstrijskega prometa sploh.

Se večjo važnost pa ima ta proga v stratežnem oziru. Kakor nekdanj v lombardski ravnini, brani dandanes avstrijski orel v bosenskih dolinah in po ercegovskem pečevju idejo in poklic našega cesarstva. Pri današnjem vojevanju pa naj bolj odločuje hitrost, s katero se gibajo vojaške čete, in če v odločilnem trenutku ne bomo imeli dolenske železnice, če se bodo bataljoni, prišedši iz zapadnih kronovin, gnjetili in potikali po oddaljenih železnicah, bode sigurno avstrijski poveljnik še bridko obžaloval, da se je prej zamerjala stratežično tako važna dolenska črta.

In svetovni promet? Dobro znamo, da se je vsakemu realnemu politiku skrbno varovati zapeljivih iluzij, ter da je to načelo posebno merodajno v trgovinski politiki. Ali ene zgodovinske prikazni vendar ne moremo prezirati. Od orientu sem prihajala je nekdanj omika narodom barbarske Evrope, proti zahodu bila je obrtna njena zmagovalna sila. Dandanes se je to po vsem predrugačilo in videti je, da se od nasičenega zahoda kultura zopet pomika počasi nazaj proti onim deželam, kjer je v davno minulih vekih tekla njena zibelka. In z duševnim razvojem je ozko spojen svetovni promet, kateremu je živa potreba, da se mu odpró nova tržišča. Prekoatlantski svet se bode kmalu po polnem otrese evropskega importa, in korist naša zahteva, da se zopet oživlja gospodarstveno gibanje v onih blaženih pokrajinah, kjer je nekdanj cvela starohelenska omika. S tem pa zadobi tudi naša domovina zopet svojo trgovinsko važnost, med Dravo in Jadranskim morjem bode držala prehodna cesta svetovne trgovine, in dolenska železnica bo postala potreben del prevažne črte, katere veže Francosko z obali Egejskega in Črnega morja, obrtnijska središča zapadne Evrope z velikimi pristanišči v orientu, s Carigradom in Solunom. Z velikanskimi troški zidala je naša država v ta namen železnico skozi arberški predor; ako pa nameravamo, osigurati bodočnost drage proge, njeno gospodarstveno rentabiliteto, ako jo hočemo ne-

posredno zvezati s tržišči balkanskega poluotoka, storiti moramo še en korak in žrtvovati v primeri neznatno svoto za dolensko železnico iz Ljubljane do Ogulina.

Vemo, da se razvoj gospodarskega življenja v orientu ne more vršiti takoj danes ali jutri, sami čutimo, da smo se ozirali na bodočnost, da smo slikali *ein Zukunftsbild*, ali vedno svetleje se dvigajo iz mračne temine poteze in obrisi zapeljive te podobe, in avstrijski državniki ne bi spolnovali svojih dolžnostij, če bi, omejevši se na sedanost, po polnem prezirali važnih nalog gledé bližne bodočnosti.

Iz državnega zbora.

Po vsem častno je generalno debato o državnem proračunu sklenil generalni poročevalec budgetnega odseka, grof Henrik Clam-Martinic, z mirnim in eminentno stvarnim govorom. Odlični govornik konstatuje najprej, da so tudi govorniki opozicije priznavali zboljšanje naših financ. Pravi, da Plenerjev način računanja ni istinit, ker primerja nov finančni zakon s konečnim vspehom l. 1880 itd. — takó se le nejednake količine primerjajo jedna z drugo. Potem dokazuje s številkami, da se je v zadnjih 4 letih upravni deficit res znižal; sploh je pa ves sedanji redni trošni etat le delo sedanje manjšine. Govornik kaže nadalje na investicije; arberška železnica je silne važnosti in državi v veliko korist in čast. Moravsko-česka transversalka se bode tudi gotovo rentirala; gališka transversalna železnica pa je važna zaradi svojega upliva na produkcijo tega kraljestva in vsled stratežičnega pomena. Napadi na novo vjaskino organizacijo so pač neopravičeni — kajti ti troški se ne dajo odbiti, ako hoče monarhija ostati v jedni vrsti z drugimi velesilami. — Največ so se dohodki pomnožili z nedi-rektnimi davki, posebno s carinskim tarifom, ki ga pač mora vsakdo pozdraviti kot rešilno dejanje, kot sijajni vspeh domače industrije in produkcije. Treba je nadalje še dve nalogi dovršiti, namreč reformo davkov in

Listek.

Vieux Saxe.

III.

«Kaj pa je storiti bolniku?» — Tega vam ne morem razodeti; jaz vem, da imamo dobra zdravila; a — da so zdravniki tudi dobri — tega ne znam.

Le Sage, «Šepasti vrag.»

Burja piše in tuli po naših pokrajinah; snežilo bode morda zopet in mokro, mrzlo čobodro bomo gazili nekoliko dnij; potem pa bo zrak zopet čist in zdrav, in oko naše bo z veseljem iskalo blesteče vrhunce gorenjskih orjakov, ko bomo pohajkovali iz bele Ljubljane po ravni cesti na severno stran. Ako tudi treba — po blatu in sneženi čobodri — noga naj stopi kamorkoli, naj brne kogarkoli doli v blatu pri tleh — da le dišemo prosti, čisti zrak, in da naše oko more zreti v jasno, širno obzorje.

In Vi, milostiva gospa, kateri so namenjene denašnje vrstice, Vi sodite, da je to lahko: tako od zgoraj doli gledati golazen v blatu in prahu, tako prav v mravljinčje gnezdo — ne da bi se človeka polastila želja, podrezati malo s šibo — naj si bo uže leskova ali brezova — v to mezgolenje pod nogami? Mi smo slabi, in odkar je kerub z ognjenim mečem zatvoril našemu pradedu vrata v raj, od tedaj smo tudi proti svoji volji primorani, laziti in gaziti v potu svojega lica po prahu in blatu. Časih se nas polasti pogum, ali recimo strast, in vzpenjamo se kvišku, tu primemo jednega za uha ter mu ji tresemo in navijamo, tam sunemo družega s petó, da se preobrne in prekopicne, pa naposled —; gospa, slabi smo —

«Das ewig Weibliche zieht uns hinan» —,

sicer pa se pogreznemo in udušimo.

Povprašali ste me zadnjič o narodnih boleznih, katere se prikazujejo časih tako akutno, da nam je misliti, da ga jim ni zdravnika in ne zdravila. Kako bi Vam odgovoril drugače

nego z besedami, katere je govoril *diable boiteux* svojemu učencu, in katere sem postavil na čelo denašnjemu pismu? Vprašanje Vaše, in — dovoljute mi — temni žar Vaših lepih očij — vse to je storilo, da Vam morem pisati danes tako — lahko, tako prosto, in če hočete — tako razposajeno! „Uzroke njihovih dejanj in njihove najskrivnejše misli Vam bom razodel“, pravi *diable boiteux*, in tudi meni je danes, kakor bi sedel z Asmodejem na stolpu San Salvador ter tako „od zgoraj doli“ zrl v mravljišče pod seboj.

„Uže leze, leze slinasti polž“, takó je klical pred dobrim tednom — polž, ki v istini leze ob mravljišči; klical je to, ugledavši me stoječega poleg s šibo v roki ter potegnil je takoj svoje rožičke v varno lupino. Le-ta polž leze uže par tednov tamo, toda daleč še ni prišel; rožičke svoje po malem kaže — naj jih! Do sedaj še niso veliki, in rožičkov sploh nihče ne ljubi — razven istih, ki v družbi z medom in tržaškimi figami pomenijo — „tri sladke besede“. Pobrti sem hotel polža ter postaviti ga na bližni plot, toda do-

upravnega aparata. Kar se pa tiče „razjedalnega federalizma“, je ta lepodoneči izraz pač brez podlage, ker so uradi in ves vladni aparat še vedno isti, kot za časa vlade levice. Govornik polemizuje zoper nasprotno predgovornike in konečno izjavi, da on in njegova stranka upata, da je pot sedanje vlade prava, da nas ona dovede do zaželjenega cilja. (Živa pohvala in čestitanje govorniku.)

Pri glasovanju se sklene z veliko večino, prestopiti v špecialno debato.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Najvažnejša novica je odgovor ministra Tisze na interpelacijo Helffyjevo v ogerski zbornici. Le-ta je namreč vpraševal zaradi približevanja Ruske k Nemčiji. Ministrov odgovor splošno le to ponavlja, kar se je v zadnjih tednih čulo iz vseh oficijoznih listov, a vendar je jako važno, da pridejo te izjave tudi iz ministerskih, torej oficijelnih ust. Tisza je posebno povdarjal, da približevanje Ruske ni klin med obe državi (Avstrijo in Nemčijo); ravno narobe, ta miroljubna zveza še obstoji in se vtrjuje vedno bolj, zlasti vsled pristopa Ruske. Zbornica je glasno odobrvala izjave ministrove.

Tuje dežele.

V nemškem državnem zboru je Bismarck 13. t. m. opravičeval svoje postopanje, da ni izročil sočutne adrese ameriške poslaniške zbornice nemškemu državnemu zboru. Pri tem je ostro obsojeval politiko umrlega Laskerja, imenoval ga svojega sovražnika in dejal: „Meni kot kancelarju vendar ne bode nihče prisvojal, da bi se vpregel pred voz opozicije in da bi predlagal Njeg. Veličanstvu resolucijo, ki obsoja cesarsko politiko; ali naj bi pa bil pismonoša svojih sovražnikov? ...“ Konečno je poudarjal, da je govoril odkrito — in sicer z ono pravico, ki jo ima vsak do svobodne besede.

V pariškem senatu je hotel Gavardie interpelirati vlado zaradi dogodkov v Egiptu. A vlada je pregovorila zbornico, da se interpelacija še le po Veliki noči vzame v pretres.

Iz Rima poročajo časniki, da je sklenil ministerski svet, na vsak način se upirati ideji o dopolnjenju kabineta. Za včeraj, 14. t. m., se je pričakovalo imenovanje mnogih novih senatorjev, ker je bil kraljev god.

Iz Egipta pride vèst, da so agenti Mahdijevega dospelí že v Damask. Graham se je vsotoril na taboru Osman Digma, ki se je hrabro držal s svojimi četami. Izgube njegove niso znane. Vplivni šejk Senussi je poslal kedivu pismo, v katerem obsoja Mahdija kot slabega muhamedanca, goljufja in morilca.

Telegram nam javi iz Washingtona važno novico, da je predsednik Arthur poslal okrožnico na okrajne glavarje, v kateri jim

misli sem se, da bode, kakor njegov očaj, tudi čez sedem let, ako dospè na vrhunec, še vedno przegodaj prišel. In on mora preko mravljišča! Verujte mi — mravlje ga bodo požrle!

Haha! Glejte, glejte na drugi strani, kakošen smešen prizor! Tatu so bojè prijeli — ka-li? Da, da, istina je! Mravlja — rudečka, priplazila se je iz temne sence jesenovega trohlelega štor — spoznali bi je ne bili, toda korak njen jo je izdal; mravlje imajo dober sluh. In sedaj se vrši sodnijska obravnava — pred porotniki, se vé da. Poslušalci so se razdelili v dve stranki; zatoženi tat pa je rudečka izpod jesenovega štor; gorjanska, gozdna rudečka ni — poljanske „sorte“ je — in te najhujše kradejo — ne, ne — pikajo — kakor uči v svoji „Mravlji“ najučenejši prirodopisni pisatelj slovenski.

Dokazali so ji, da je kradla in kje je kradla. Sedaj se pa zagovarja. Kako? Kakor oni pekovski pomagač, ki je vsaki dan nosil poln koš kruha na prodaj, pa vselej dve „zemlji“ snedel, a denar za druge vestno

nalaga, strogo paziti na določbe pri vbarkanju blaga, kajti izreklo se je mnenje, da nekatere osebe vozijo dinamit v Evropo za hudobne namene. To sicer ni dokazano, a čast države zahteva, da ne pade na vlado najmanjši sum, ki bi kazal, da je dovoljevala jednake zločine. Konečno vkaže ostro kaznovanje onih, ki se pregreše zoper njegove naredbe.

Dopisi.

Iz Tolminskega dne 12. marcija. (Izv. dop.) Nekaj dni že biva pri nas jeden podjetnikov gališke transverzalne železnice in nabira zanj delavcev doli do Kormina. Ljudem obljubuje mnogo zaslužka; zidarji bodo imeli po 2 do 2 gold. 20 kr. dne, navadni težaki pa po 1 gl. 50 kr. Pot v Galicijo plača sedaj podjetnik, a dotični znesek mora delavec s časoma povrniti v malih obrokih. Kdor vzdrži do konca dela, temu se preskrbi prosta vožnja v domovino nazaj. Pravijo, da se je oglasilo do sedaj že kacic 800 delavcev. Te dni že odide prvi transport s 300 delavci; kmalu jim bodo sledili drugi. Nam ni znano, kake garancije je podjetnik dal možem, ki so mu zaupali in šli z njim na tuje, a menimo vendar, da so se naše oblasti toliko prepričale, da je poslani agent obljube delal v imenu in s poroštvom generalnih podjetnikov gališke transverzalne železnice in da bodo naši Tolminci imeli na severu dober, reelen zaslužek. Mi ga jim iz srca želimo!

Iz Črnomlja dne 11. marcija. (Izv. dop.) Narodna čitalnica naša imela je dne 9. t. m. izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu bila je volitev novega odbora mesto odstopivšega. Predsednikom izvoljen je g. Fr. Šušteršič, za odbornike pa g. Janko Schweiger, Kupljen, Žibert, Vrdjan, Kunc in Jerman. Vsi izvoljenci so vrli narodnjaki, katerim je mar, narodno ognjišče v Črnomlju ohraniti in ga vsestransko podpirati. Živili! Na predlog staroste, meščana in člana čitalnice g. Kobatiča, imenovan je bil mnogoletni predsednik g. E. Dev častnim članom. Ne bodemo naštevati tukaj zaslug omenjenega gospoda, a to moramo priznati, da je s svojim izvrstnim igranjem na glasoviru marsikatero slovensko pesnico na oder spravil in s tem družljivost budil ter kazal, kako lepodoneče slovenske pesni vabijo prijatelje v društvo, v kojem je možno vsaj časih preživeti kako veselo uro.

Med posameznimi nasveti bil je predlog: naročiti se na „Ljubljanski List“ in praško „Politik“, sprejet.

Razne vesti.

Hugo Schenk in drugovi.

Dunaj, 13. marcija.

Človeška natora je res čudna zastavica. Sedaj vstvarja dela, ki vzbujajo občudovanje celega stotletja, postavlja si neumrjoče spomenike svojega uma

vselej odšel. „Jaz bi bil lahko še več pojedel,“ kričal je, „kaj pa je to — dve „zemlji“, ko sem bil potreben? Jaz sem le jel, a ne kradel.“ In tako tudi rudečka jesenova: „Kolikor sem jaz dobrega nanosila, „začenši od 4. decembra 1883. noter do 29. januarja 1884 (inclusive), in Vi mi očitate samo to, kar je „od 24. decembra 1883 do 9. januarja 1884,“ jedno „zemljo“ vsaki dan — češ, da je vkradena! Ali ne veste, koliko dobrega Vam vedno prinašam — dobro je, če bi bilo tudi vkradeno; saj le vam mravljinčcem prinašam, in naš prvi prirodopisni pisatelj trdi, — da mi sužne rudečke največ storimo za vas.“ Tako beseduje tat. Toda argumentacija taka mu ne koristi. Ako vidi, da ji tak odgovor ne pomaga nič, povzame besedo: „Saj jaz nisem rudečka iz „jesenove sence,“ oni sosed mi bo to pritrtil, saj sva še v „četrtak 21.ega svečana govóřila o tem očitani,“ in oni četrtak sem jaz daleč, daleč od tu, tam blizu „velike vode“ razposajenim mladičem ubijala zemljepisje in zgodovino v iredentovske butice.“ Rudečka je bila postala sila zgovorna. Porot-

— sedaj zopet pade tako globoko, da nas obide strah in groza, ko pogledamo v ta propad... Te misli so nas nehotè obhajale, ko smo začuli o zločinih Schenkovih in njegovih pajdašev. Hladnokrvno je pošiljal svoje žrtve na oni svet in takoj zopet z ljubim smehljajem in sladkimi besedami pridobival ženska srca, noseč v sebi hudobni namen za nove strašne umore...

Obravnava proti „deklicjemu morilcu“ Hugonu Schenku se je pričela 13. t. m. Dolgo uže ni nobena pravda toliko vznemirjala duhov in vzbujala toliko zanimanja, kakor obravnava Schenkova. Poslušatelj je bilo kar natlačeno v sodnijski dvorani, in nepopisna vznemirjenost se je polastila vseh, ko je stopil Hugo Schenk v dvorano. Morilec je pač podoben onim junakom, ki jih popisujejo senzacionalni romani — samo precéj obširna pleša nekoliko moti prijetni vtis. Zraven njega sedita na zatoženi klopi „sotrudnika“ njegova, brat Karel Schenk in Šlosarek. Sodnije predsednik je grof Lamezan, državni pravnik pa Pelser. Slednji toži:

- 1.) Hugona Schenka, 35 let starega, oženjenega, dvakrat kaznovanega zaradi goljufije;
- 2.) Karla Šlosareka, 33 let starega, oženjenega ključarskega pomočnika, in
- 3.) Karla Schenka, 33 let starega, oženjenega uradnega slugo pri ces. Elizabetni zapadni železnici — sledečih zločinov:

Hugo Schenk je neposreden sodelavec pri poskušanjem umoru mlinarskega hlapca Frana Podbera; oropal je kočijaža Frana Bauerja, zavratno umoril krščenico Josipino Timal, kuharico Katarino Timal, kuharico Terezijo Ketterl in hišinjo Roza Ferenczy; sodeloval je pri tatvini, ki jo je izvršila Josipina Eder pri gospici Hedviki pl. Malfatti. — Druga dva pa sta bila več ali manj aktivna sodelovalca pri vseh zločinih.

Hugo Šenk, glava vsi družbi, je sin sodnijskega svetnika in je dovršil četrti gimnazijski razred. Bil je na to v kadetni šoli in že z 21 leti so ga obsodili zaradi raznih goljufij na pet let ječe. Pozneje se je klatil okoli kot agent, kupčevalec itd. Osleparil je neko Terezijo Berger za vse njene novce z obljubami, da jo bode v zakon vzel; vsled tega so ga zopet za dve leti potisnili v kaznilnico. Tam se je seznanil s Karlom Šlosarekom in ko sta prišla iz ječe, naredila sta skupen načrt za svoje zločine. Sklenila sta najprej, vabiti kavcije imajoče ljudi v samotne kraje z obljubo, da jim preskrbè dobre službe — in jih potem umoriti. Karel Schenk je znal za nameravane hudobije, ter je obema pomagal, tako da zadene tudi njega ista obtožba.

Prva žrtev je bil mlinarski hlapec Fr. Podbera. Anonsiral je bil v nekem časniku, da išče službe in da zamore kavcijo dati. Koj sta stopila zatoženca z njim v dogovor, zvalila ga v samotni gozd in tam ga je Šlosarek napadel z revolverjem, a po hudem boju, pri katerem je Podbera dobil tri stréle, moral je Šlosarek odjenjati in podal se je s Hugonom Schenk, ki je le v daljavi opazoval boj, zopet na Dunaj.

Kmalo sta dobila drugo žrtev. Kočijaž Fr. Bauer je tudi iskal službe in ponujal kavcijo. Šlo-

niki in poslušalci so zmajevali glave, in videti je bilo, da je mnogim po vseči ta zagovor.

Toda sedaj se vzdigne od druge strani nova priča, nov tožnik. „Prijatelj — kolega, ti se lažeš, kakor si dolg in širok. Se li ne spominjaš, da si že v listu „Mravljinču“, katerega je izdajal naš sosed Einšpieler (mravlje imajo čudna imena)* v sosednem severnem mravljišči — da si že tedaj tamo zabavljat ter prodajal slabo tvarino. Neki „Prodovski“, — o ti rudečka, ki lažiš tako rada po prodji, — podoben je tebi tako, kakor mravljinčje jajce drugemu mravljinčjemu — našemu, — in vsak razsodni mravljinčec te bo spoznal po besedi. Tamo si zabavljaj svojemu učitelju Melzerju, nedolžni Marušičevi „Domovini“, in kmalu potem si se oglašil v našem mravljišči, in sicer v „Mravljinčjem Radikalču“ ter dejal, da je „Domovina“ — *lucus a non lucendo*. In danes o tebi učenjaku lahko govorimo, da ti si *lucus a non lucendo*. Bog vedi koliko si še vkradel, pa te ne moremo zaslediti“.

* Opomba stavčeva.

sarek mu obljudi službo pri necem znanem gospodu. — Hugo Schenk je sam prevzel vlogo tega gospoda. Šlosarek se je peljal v Weidlingau s kočijažem, ogledat novega gospodarja; ko sta šla skozi gozd, omamil je Bauerja z neko omotno tekočino in potem ga je oropal s Hugonom Schenkom vred, ki je sledil obema.

Po teh zločinih se je obrnil Schenk na drugo polje. Uboga dekleta in kuharice, ki so imele par krajcarjev prihranjenih, izbral si je za žrtve. S sladkimi besedami se jim je približal, obljubil jim zakon, — dobil iz njih denarja in zvalil jih na samotne kraje. Brez strahu je šlo ubogo žensko bitje ob vsaki uri, v temni noči na določeni kraj, saj je dekleta vabil tja njen ljubi, njen prihodnji zakonski mož. . . . A tam je ni čakalo njegovo gorško srce, temuž mrzla smrt! Mrliča sta potem morila vrgla v vodo ali drugače skrila in vsila; nihče ni slutil, kdo je bil v tako nenavadni uri na mestu zločina. Hudobneža sta pa mirno vživala svoj rop — dokler tudi njuna ura ni prišla! (Dalje sledi.)

Domače stvari.

— (Nj. Veličanstvo) je blagovolilo šolski občini v Ostrožnem brdu (okr. Postojina) za zidanje šolskega poslopja iz Najvišje privatne blagajnice podariti 200 gold. podpore.

— (Imenovanje.) Gospod dež. predsednik je imenoval dr. Ludovika Thomanna de Montalmar, koncipista pri c. kr. finančni prokuraturi v Trstu, začasnim okrajnim komisarjem pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kočevju.

— (Državna pomoč za Dolenjsko.) V državnem zboru je dne 13. t. m. državni poslanec gosp. V. Pfeifer in drugovi interpeloval g. ministrskega predsednika o stanju preiskavanj gledé elementarnih poškodb na Dolenjskem in potrebne državne podpore.

— (Mestna dekliska šola), nastanjena v redutnem poslopju, katera je bila tri tedne zaradi neke v hiši na tifusu zbolele osebe zaprta, otvorila se bo zopet 17. marcija t. l.

— (Odbor kranjskega obrtniškega društva) se je v zadnji seji konstituiral in izvolil predsednika g. Antona Kleina, namestnika g. Filipa Zupančiča, tajnika g. Matijo Kunca in blagajnika g. Jarneja Žitnika.

— (Kranjsko ribarsko društvo) ima — ker je bil občni zbor 29. febr. t. l. nesklepčen — danes zvečer ob 8. uri pri „Slonu“ v prvem nadstropju svoj občni zbor, pri katerem se bodo obravnavale jako važne stvari in se bode volil nov odbor. Kandidati za odbornike se priporočajo gg.: Ivan Franke, c. kr. gimnazijski profesor; Fran Gorčnik, trgovec; dr. Kapler, c. kr. okrajni zdravnik; pl. Adolf Kapus, c. kr. poštar; Karel Karinger, trgovec; Anton Klein, lastnik tiskarne; Lovro Škofic, c. kr. blagajnik; Henrik Gallé, zasebnik, in Jožef Zenari, vodja kranjske eskomptne banke.

— (Surovost.) Včeraj proti peti uri popoldne prišlo je iz Kunsteljrove gostilnice več fantov iz Štefanje vasi. Kar jeden med njimi zavpije:

Stvar je nevarna postala. Mravlja rudečka se mi je smilila, in ker sem ji bil že pred leti jedenkrat kolec pomolil, da je mogla splezati čez jarek, storil sem tudi sedaj tako. S svojo brezovko sem jo bacnil iz sodišča, tja v stran na blatni kolovoz, in tam se sedaj valja in oteplje ter išče varnega zavetja, če tudi v blatu, da je le — varno.

V trenutku, ko sem bil to podlo stvarico rešil, prikaže se iz kupa debel, trebušnjat mravljinec. Na jedni nogi je imel okoren črevelj, na drugi je bil bös. „Bežite“, kričal je ali hočete, — da bom po polnem bös? Jednega sem že brcnil, da sem črevelj izgubil — ali hoče še kdo drugi tudi jednega odnesti? — Gospa — beživa!

In tekel sem res! Na ovinku sem se pač še jedenkrat ozrl ter videl, da so razkorčenemu, debelemu mravljinцу prinesli — buteljo, menda — šampanjca, ka-li, da se je potolažil, kakor bajè Ivan Grozni.

Oprostite, milostiva, da kažem Vašim lepim očem take prizore, pa „dobra zdravila poznam, a dobrih zdravnikov — ne,“ pravi *diable boiteux*. Per.

„Dajmo iblajtarje pobiti!“ — na kar je nekdo s težko pestjo užitniškega paznika Zorca vdaril po glavi in ga pri tem ranil z velikim svojim srebrnim prstanom; paznika Petrovška so vrgli tudi na tla in ga precej poškodovali. Sodnijska preiskava se je že pričela.

— (Tombolo) s prostovoljnimi dobitki mislijo prirediti nekatere gospé iz odličnih krogov. Dobiček se bo potem porabil za nakup zvonov v cerkvi sv. Jezusovega srca.

— (Na korist fondu „Národnega doma“) v Ljubljani priredita v Zagrebu pevsko društvo „Kolo“ in telovadno društvo „Sokol“ v nedeljo 23. marcija t. l. veliki koncert, pri katerem bode sodeloval na povabilo hrvatskih društev tudi naš slavnoznan tenor g. Ivan Medén.

— (Pevski zbor ljubljanske čitalnice) priredi 19. marcija v dež. redutni dvorani velik koncert na korist svojemu zakladu s sledečim programom: 1.) V. Parma: Slavnostna potnica v spomin 600letnice pripadanja Kranjske k Avstriji, svira vojaška godba. (Nova.) 2.) A. Nedved: „Gospodov dan“, mešan zbor. (Nov.) 3. F. S. Vilhar: „Zapuščena“, samospjev za tenor, poje gosp. I. Medén, na glasoviru spremlja g. R. Bežek. (Nov.) 4.) Rossini: Overture k operi „La gazza ladra“, svira vojaška godba. 5.) A. Nedved: „Slovo“, moški zbor s samospevom za tenor, katerega poje g. A. Razinger. (Nov.) 6.) Lortzing: Iz opere „Car in tesar“, šesterospjev, pojó gg. Razinger, Pribil, Štamcar, Juvance, Noll in Paternoster, na glasoviru spremlja g. pl. Ohm-Januschovsky. 7.) Thomas: Uvod iz opere „Hamlet“, svira vojaška godba. 8.) A. Foerster: „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesnij“, za moški in mešani zbor, samospjeve in veliki orkester. (Nov.) Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnice, in sicer: Cercle-sedež 2 gld.; sedež v dvorani 1 gld.; sedež na galeriji 80 kr.; partér 60 kr., za dijake 30 kr. — se dobé v nedeljo dne 16. t. m. med 10. in 12. uro v I. nadstropju v čitalnici, v ponedeljek in v torek pa v prodajalnicah g. V. Petričič-a in g. J. Gebe, koncertni večer pa pri kasi.

— (Vkradena krava.) Kakor naznanja c. kr. zandarmerija v Zatičini, bila je v Rebercah vkradena črna krava, srednje velikosti, vredna 60 gld.

— (Pozarna kronika.) Iz Komende se nam poroča 13. marcija: Nocoj okolu 8. ure začuje se na enkrat plat zvona v zvoniku naše farne cerkve. Gorelo je v Mostah, in nekemu posestniku je požar uničil skedenj in hlev. Pogorelec je bil zavarovan, a škode ni veliko, ker je bilo poslopje v jako slabem stanu. K sreči ni bilo vetra. Čudno je pa vendar, da je istemu posestniku uže šestkrat pogorel skedenj na istem mestu; ljudje sumijo, da je bil požar prouzročen od zlobne roke.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 15. marcija. (Schenkova pravda.) Šlosarek pové, da je Schenku v denarnih stiskah z ovadbo grozil; načrt, kako da bosta umorila Roza Ferenczy, bil je Schenkov, izvédla sta ga oba. Dokazno obravnavanje se sklene, predsednik še konstatuje, da je Hugon Schenk še osmim drugim ženskam pod raznimi imeni dopisaval.

Dunaj, 14. marcija. Na natolcevanje raznih levičarskih govornikov, da je vlada sama delavcem delila denar za agitatorne namene, odgovarja ministerski predsednik Taaffe, da je stvar natančno preiskoval in da so to gole izmišljotine. Sviri opozicijo, naj se nikar ne norčuje z dinamitom, kajti položaj je jako resen. Pohvalno omenja požrtvovalno delovanje raznih oblastev, posebno policijskega osebja. (Živahna pohvala.) — Vitežič se poteguje za Slovane v Istri in odločno graja postopanje vladnih organov pri zadnjih deželnozbornih volitvah.

Dunaj, 14. marcija. Po uradnih izkazih je bilo do sedaj iztiranih 26 socialističnih inozemcev.

V obravnavi proti Hugonu Schenku je sodnija dognala slučaje Ketterl, Eder in Ferenczy. H. Schenk je poročal z navadno hladnokrvnostjo o podrobnostih umorov. Priča Emilija Höchsmann podala je Schenku roko v večno slovo; priča Eder pa se je bridko zjokala.

Budi mešta, 14. marcija. Listi poročajo, da je policija zvedela o novih nakanih anarhistov. Zato je priprla 36 anarhistov, med temi več žensk; zaplenila je tudi mnogo pismov, knjižur in časnikov anarhistične vsebine.

Suakim, 14. marcija. Angleške čete se vrnejo jutri v Suakim. Mislijo, da je boj pri kraji. Sovražne izgube se cenijo na 4000 mrtvih in 6000 ranjenih. (? Uredn.)

Telegrafično borzno poročilo

z dné 15. marcija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	79·75
„ „ „ „ srebrou	80·85
Zlata renta	101·90
5% avstr. renta	95·25
Delnice národne banke	845·—
Kreditne delnice	322·—
London 10 lir sterling	121·50
Srebro	—
20 frankovec	9·61
Cekini c. kr.	5·70
100 drž. mark	59·20

Uradni glasnik

z dné 15. marcija.

Razpisane službe: Na dvarazredni ljudski šoli v Oblaku druga učiteljska stopinja (za učitelja ali učiteljico); plača 400 gl., od 1. jan. 1885 l. počenski gl. 450. Prošnje v teku 14 dni c. kr. služ. svetu v Logatec. — V davk. okraji idrijskem 3 službe okr. babic za Ledinje, Črni Vrh in Vojsko; letna nagrada 36 gold.; prošnje vsaj do 5. aprila t. l. c. kr. okr. glavarstvu v Logatec.

Naprava novih zemljiških knjig: Za katastersko občino Polhovi Gradec; poizvedbe do 26. marcija pri c. kr. okr. sodnjih v Litiji.

Eks. javne dražbe: Posestvo Jarneja Želodca iz Narina, sodna cena 1725 gld., dné 1. aprila od 10. do 12. ure v Postojini. — Posestvo Viljema Dolenca iz Rakitnika, sodna cena 2210 gld., dné 3. marcija, 4ega aprila in 7. maja t. l., vselej od 10. do 12. ure dopol. v Postojini. — Posestva Fr. Kramarja iz Dolenje Vasi, sodna cena 3560 gld., dné 5. aprila, 5. maja in 4. junija od 11. do 12. ure dopoldne v Ribnici. — Posestvo Urše Lobe iz Gorenjega Mačkoveca (sedaj v Smukah), sodna cena 250 gld., dné 2. aprila, 7. maja in 4. junija ob 9. uri v Kočevju. — Posestvo Fr. Jenkota iz Ladije, sodna cena 2698 gold. 20 kr., dné 2. aprila, 3. maja in 4. junija ob 9. uri dopol. v Ljubljani. — Posestvo Jan. Judničev iz Kravčevega Vrha, sodna cena 1525 gld., dné 4. aprila, 3. maja in 4. junija ob 10. uri dopol. v Metliki. — Posestvo Damijana Kovačiča iz Stranj, sodna cena 2492 gld. 40 kr., dné 2. aprila, 3. maja in 4. junija ob 9. uri dopoldne v Ljubljani. — Posestvo Mih. Remžgarjevo iz Kravje Doline (Ljublj.), sodna cena 500 gold., dné 3. in 19. aprila ob 9. uri dopoldne v Ljubljani. — Posestvo Jak. Žaklja iz Horjul, sodna cena 160 gld., dné 4. aprila, 3. maja in 3. junija ob 11. uri dopoldne na Vrhniki.

Umrlí so:

Dné 13. marcija: Viljemina Sapleto, šivilja, 33 l., Kárlavska cesta št. 6, jetika. — Štefanija Zdešar, črevljarja hči, 21., Dunajska cesta št. 7, *Morbus Brightii* po davici.

Dné 14. marcija: Elizabeta Obreza, vdova sodn. prised., 64 l., Sv. Jakoba trg št. 11, organ. srčna bolezen. — Urša Habič, klobuč. vdova, 66 l., Sv. Florijana ulice št. 24.

V bólnici:

Dné 13. marcija: Marija Pokove, gostinja, 56 l., pljuč. jetika. — Josip Ovin, delavec, 52 l., vnetje opnice. Dné 14. marcija: Barbara Smrekar, gostinja, 75 l., pljučnica.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
13. marcija	7. zjutraj	739·48	+ 1·6	vz. sl.	js.	0·00
	2. pop.	740·02	+16·6	jz. sl.	obl.	
	9. zvečer	742·28	+11·6	„	„	
14. marcija	7. zjutraj	744·86	+ 8·8	z. sl.	obl.	0·00
	2. pop.	744·90	+12·5	izt.	„	
	9. zvečer	745·12	+ 6·2	„	js.	

Št. 4542.

Zahvala.

(21)

Slavni upravni svet kranjske eskomptne družbe v Ljubljani je tukajšnji ubožni zakladi izročiti dal pet in dvajset forintov.

Podpisano vodstvo ubožnega zavoda se usoja za to blagodušno darilo javno izrekati najtoplejšo zahvalo.

Vodstvo ubožnemu zavodu v ljubljanskem glavnem mestu dné 14. marcija 1884.

Za posel gozdnega nadzorstva politiške uprave na Kranjskem razpisanih je šest logarskih služb, in sicer dve II. razreda z letnimi dohodki: 400 gl. letne plače, 100 gl. aktivitetne doklade, 100 gl. hodarine, 75 gl. za logarsko opravilo in 12 gl. pisarniškega pavšala; dalje štiri logarske službe III. razreda z letnimi dohodki: 300 gl. letne plače, 75 gl. aktivitetne doklade, 100 gl. hodarine, 75 gl. za logarsko opravilo in 12 gl. pisarniškega pavšala.

Lastnoročno pisane prošnje za podeljenje jedne teh stopinj naj se

vsaj do 15. aprila t. l.

vročé pri tej c. kr. deželni vladi.

Zlasti se tisti dosluženi podoficirji, ki imajo vsled zakona z dné 19. aprila 1872. l., državn. zakonika list št. 60, in vsled razglasila ministerstva za deželno brambo z dné 16. julija 1879. l., državn. zakonika list št. 100, oziroma po § 5, odstavek 3 ministerskega ukaza z dné 27. julija 1883. l., državn. zakonika list št. 137, pravico do podeljenja razpisanih služb, — pozivljejo, naj prošnje svoje, kojim naj priložé potrdilo, da imajo pravico prositi jedno izmed teh služb, vročé do omenjene dobe c. kr. deželni vladi, in sicer isti prosilci, ki niso več podredjeni vojaškemu svezu, neposredno, ostali pak pôtom njim predstojéčih vojnih zapovedništev, vojnih oblastev ali zavodov.

Prosilci, ki niso več v vojaškem svezu in ne spadajo med podoficirje, in imajo pravico prositi teh služb, imajo predložiti od občinskega predstojnika, kjer stalno bivajo, napisano spričevalo o lepem vedenju in gledé svoje telesne sposobnosti za razpisane stopinje od uradno pooblaščenega zdravnika potrjeno spričevalo, vsi prosilci pak svoj krstni list, ter s spričevali dokazati, da so sposobni za službovanje gozdnega varstva in tehnično pomočno poslovanje vsled izvršenega izpita v smislu ministerskega ukaza z dné 16. januarja 1850. l., drž. zakonika list št. 63, dalje znanje slovensčine in nemščine ali vsaj kacega drugega slovanskega jezika in dokaz o kacem uže dovršenem javnem službovanju.

V Ljubljani v dan 12. marcija 1884.

C. kr. deželna vlada.

Podpisani usoja si naznaniti, da je

zalogo bruseljskih klobukov in drugih stvari od gospoda **A. Pribošiča** prevzel ter priporočá p. n. občinstvu

vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa: **suknene klobuke** (*Lodenhüte*) v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorjave, svetlo- ali temnosive, svetlo- ali temnozelené itd., po 2 gl. 20 kr.; **trde klobuke**, najnovejši izdelek, rjave ali črne, dobro blago, po 1 gl. 80 kr., najboljšé po 2 gl. 20 kr.; **svilnate cilindre**, najfinejša roba in najlepši izdelek, po 4 gl. 50 kr.; **klobuke za dečke** po 1 gl. do 1 gl. 50 kr.; dalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike, kravate

itd. itd. (4) 5

Naročbe z dežele izvršujejo se točno in vestno poštanim povzetjem.

Odličnim spoštovanjem

Ivan Soklič

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 6.

Svarilo!

S tem p. n. občinstvo opozarjamo, da se v novejši dobi izdelujejo kase ter prodajejo, ki imajo skoro jednako firmo, kakor i mi. Trgovinski prijatelji nam naznanjajo, da se na ta način občinstvo le slepi, ter meni, da kupuje kase Wertheimovke!

Mi svarimo, ne kupovati tacih kas, ker se s tako zlorabno manipulacijo špekulira le na premenjo imena.

Jedina zaloga pri gospodu

Franu Detterji

zaloga šivalnih strojev v Ljubljani.

(10) 4—2

F. Wertheim in drugi

c. kr. dvorni liferanti c. kr. priv. prve avstrijske tovarne za kase.

Vabilo

k

občnemu zboru društva „Národní dom“.

Vsled sklepa upravnega odbora v seji dné 9. marcija t. l. bode letošnji občni zbor društva „Národní dom“ dné **7. aprila 1884** ob 6. uri zvečer v dvorani ljubljanske čitalnice z naslednim dnevnim redom:

- 1.) Predsednikov nagovor.
- 2.) Poročilo tajnikovo.
- 3.) Poročilo blagajnikovo.
- 4.) Poročilo pregledovalnega odseka.
- 5.) Nasvet upravnega odbora, da se spremenita §§ 2 in 4 društvenih pravil.
- 6.) Volitev predsednika.
- 7.) „ „ upravnega odbora.
- 8.) „ pregledovalnega odseka in
- 9.) „ posamični nasveti društvnikov.

Tuji.

Dné 13. marcija.

Pri Maliči: Baron Mladota s soprogo iz Schönau-a. — Feil, Pirker, Engel, Morawetz in Schönmann, trgovci z Dunaja. — Berthold, trgovec iz Liberce.

Pri Avstr. carji: Richter iz Vipave.

Pri Virantu: Podboj, uradnik iz Vel. Lašič. — Ivanetič, učitelj iz Blagovice. — Brumen, c. kr. avskultant iz Kranja. — Wiebe, zasébnik iz Dola. — Vitez pl. Klynharich z Dunaja.

Račune, nakladne liste, kuverte, vizitke, sploh vsakovrstne

tiskovine

izgotovlja v mičnej izvršbi in po **nizkih cenah**

tiskarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani.

Vsi p. n. gospodje društveniki so torej uljudno povabljeni, da se udeležé tega občnega zbora v polnem številu.

V Ljubljani dné 12. marcija 1884.

Za upravni odbor društva „Národní dom“:

Iv. Hribar,
tajnik.

Dr. Alf. Mosché,
predsednik.

Albin K. Ahčín

trgovina s železino in stavbinsko ključničarstvo

(11) 6—3

Ljubljana

Gledališke ulice št. 8

priporočá svojo dobro izbrano zalogo štedilnih ognjišč, pečij in namiznih ognjišč, vseh stavbinskih okovanj, raznovrstnih železnih šibik, jezičastega in čveterovatega železa, dalje priporočá tudi priznane kot najboljše in s bronasto svetinjo povodom ljubljanske izložbe odlikovane pljuge ter razno poljedelsko orodje.

J. pl. Trnkóczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“ priporočá in razpošilja s poštanim povzetjem

Marijateljke kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, kró v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** — 1 Sklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl. **Svarilo!** Opozorjamo, da se tiste **istinite Marijateljke kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkóczy-ju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20 *

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.

Schutzmarke.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšé zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem, trganje po udih, bolečine v križu** ter **živcih, otekline, otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkóczy-ju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinskej bolezni** na nogi **silno trpeli** in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čimdalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vas dr. Mallčev protinski cvet** po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vseh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Mallčev protinski cvet kot izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **najprísrčnejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmariji pri Celji.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašel, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno

olje

najboljšé vrste, izborno zoper **bramore, pljučnico, kožne izpuške** in **bezgavne otekline**. 1 steklenica 60 kr.

Salicilna ustna voda,

najboljšé za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr. (6) 12—3

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr. jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvršé se tekoj v lekarni pri „Samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.